

Futuristisk Ford

Text o foto Olle Wilson

Tiden omkring 1960 var en märklig epok i USA. Stora vidunder med stjärtfenor gled fram i trafiken och fick amerikanska samhällen att se ut som månbasar. Men utsvävningarna skapade också motvikter, mindre och rimligare bilar. Som Ford Falcon exempelvis.

Ford Falcon har en utstrålning som påminner om terrier, hundrasen med stora hundars psyke i liten förpackning. Bilen är inte mycket större än en Volvo Amazon och ser ut som en raket med baklyktorna som stora utblås i aktern.

Under det futuristiska skalet döljer sig en desto sävligare teknik i form av rak sexa och en treväxlad transmission som sköts med rattspak. Där tar rymdäventyret slut. I stället bjuder Forden på en trivsamt och positiv atmosfär med röd galon och silverdetaljer. Men det var dessa beskedliga kvaliteter som gjorde Falcon till en succéprodukt vid sidan av Plymouth Valiant vid 60-talets början.

I USA betraktades Ford Falcon som en typisk andrabil och kostade bara omkring 2 000 dollar. En större sedan, exempelvis Chevrolet Impala, kostade cirka 3 500 dollar i basutförande.

För första gången insåg amerikaner att det kunde vara socialt accepterat att färdas i en bil av normal storlek. Det hade funnits möjlighet tidigare i form av Metropolitan och Hudson Jet men det slog aldrig riktig igenom. Första framgången kom med Studebaker Lark 1959 som räddade koncernen från konkurs och banade väg för kompaktvågen. Sist in på banan blev Chevrolet med Nova som introducerades 1962 efter att man hade tagit i lite för mycket med Corvair ett par år innan. En bil som var lite för avancerad för amerikansk publik med sin svansmotor och europeiska design.

Mest pådrivande att utveckla en kompaktmodell från Ford var Robert McNamara som senare lämnade bilbranschen och blev USA:s försvarsminister. Modellen blev klar efter att han slutat hos Ford och försäljningssiffrorna blev mycket höga. En halv miljon Ford Falcon såldes det första året och följande år nådde man upp till en miljon bilar.

De nya kompakterna visade sig också vara lämpade för nordiska förhållanden vilket gjorde att en hel del småvuxna jänkare rekryterades hit. Med våra mått var det rymliga bilar och de fick ofta jobba i taxisvängen. Alla som var med på 60-talet har väl åkt Taxi i en Valiant?

Tommy Eklund i Varberg har hittat en av de svensksålda kompakterna, en Ford Falcon 1961 som han fick tag på i Stockholmstrakten.

Tommy Eklund i Varberg bytte MC mot en liten jänkare. Nu behöver inte semestern bli förstörd av lite regn, menar han. Forden har rullat i Stockholmstrakten och är orenoverad.

– Jag har ju alltid åkt hoj, men sista gången jag och frugan var på semester och blötte ner oss så jag att nu får det vara slut med det här, berättar Tommy och skakar på huvudet. Så det fick hädanefter bli semestrar med tak över huvudet. Först handlade det mest om engelska bilar, men efter ett par MG började Tommy bli sugen på något amerikanskt.

– Det var ju sånt man körde som ung, minns Tommy som också konstaterat att utbudet var ett helt annat då.

– I Göteborg fanns handlare som hade ett litet kontor och bilarna stående ute på gatan. Det var bara att gå och välja. För 1 500 fick man en riktigt fin bil.

Ett annat minne som Tommy tror kan ha påverkat återfallet var när han jobbade på Caltex-macken i Landala utanför Göteborg. Chefen där hade en Ford Falcon som gjorde intryck på en 18-åring.

De blanka sätena lämpar sig inte för hård kurvtagning. Men det är knappast avsikten med en gammal jänkebil.

Här ska man färdas med filosofiskt lugn.

Tommys Falcon är en Futura som har lite lyxigare inredning med separata stolar och golvkonsol.

– Med lite vilja kan man låtsas att det är en Thunderbird, skrattar Tommy.

Bilen hade ursprungligen registreringsnumret AA72928 och Tommy berättar att det var en textilimportör som köpte den ny. Efter första ägarens död blev Falconen stående i många år och Tommy tror att det är skälet till att den är i så gott skick. Miltalet är också bara 9 300.

– Jag fick hem bilen två dagar före julafton 2004, rena julklappen!

Interiören muntrar upp med röd galon och blanka detaljer.

Instrumenten glittrar som ett smyckeskrin framför den elfenbensvita ratten.

Ett kopplingsbyte har gjorts och trösklarna är nya, annars är Futuran orörd. Lite pyssel med bromsarna har det också blivit.

Första sommaren med Ford Falcon har varit lyckad och Tommy är lite förvånad över all positiv respons.

– Jag har ju varit på många träffar med mina MG, men de har aldrig väckt samma uppmärksamhet, konstaterar Tommy.

– En kille kom fram och frågade om han fick sitta i bilen. Han satt där alldeles tyst en stund. "En sån här hade vi när jag var liten. Precis så här kändes det. Tack.", sa han.

Och så är det nog. Gamla plåtskepnader kan verkligen få tid och rum att vridas till. Man minns dofter, en speciell atmosfär, röster ur det förflutna. Dåtid och nutid flyter ihop. Den rymdinspirerade Futuran får då något filosofiskt över sig. Som en tidsmaskin med möjlighet att resa i sitt inre.

Som en projektil kommer Tommy Eklunds Ford Falcon farande genom luften.

Men trots raketdesign är framfarten ganska lugn med raksexa på drygt hundra hästar och en treväxlad manuell låda.

Klassiker fakta

Ford Falcon 1961

Pris ny: ca 19 000 kr

Pris nu: 20-50 000 kr

0-100 km/tim: 15 sekunder

Toppfart: 155 km/tim

Motortyp: rak sexcylindrig

Volym: cc 2 786

Ventilsystem: toppventiler, 2 ventiler/cylinder

Bränslesystem: förgasare

Effekt: 105 hk DIN/4 400 varv

Vridmoment: 170 Nm/3 200 varv

Transmission: treväxlad manuell

Drivning: bakhjulsdrift

Bromsar: trummor fram/trummor bak

Styrning: snäcka

Antal rattvarv mellan stopp: 5,5

Vändcirkel: 11,7 meter

Hjulställ fram: individuell med skruvfjädrar

Hjulställ bak: stel med bladfjädrar och teleskopdämpare

Fälgtyp/storlek: stålfälgar 13 tum

Däckdimension: 6,00 X 13

Hjulbas: 278 cm

Spårvidd fram/bak: 131/132 cm

Längd/bredd/höjd: 459/177/138 cm

Tjänstevikt: 1 170 kg

Snittförbrukning: ca 15 liter/100 km

[Skriv ut artikeln som PDF fil](#)

[Tillbaka till Reportage index](#)

[Tillbaka till www.usabil.nu](#)